

Wieringen

Lenneke Overmaat

Colofon

© 2024 Odyssee Reisgidsen vof | odyssee-reisgidsen.nl

© 2024 Lenneke Overmaat

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 9789461231772

NUR 512, 521

Eerste druk maart 2024

Tekst: Lenneke Overmaat

Seriedirectie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Lenneke Overmaat tenzij anders aangegeven

Kaarten: UvA Kaartenmakers, Castricum | uva-kaartenmakers.nl

Met dank aan

Simon Franke, Rob Holtjer, Monique Redeker, Tineke Hoekstra, Jaap Lont, Frans van Iersel, Willem Gerssen, Mikal Folkertsma, Reijer Rotgans en Niek van der Linde

Foto omslag paperback: Zicht op de Michaëlskerk in Oosterland. Foto: Kenneth Stamp | kennethstamp.com

Foto titelpagina: Deel van het recent aangelegde fietspad over de wierdijk van de Burgerweg tot de Zuiderkoogweg

Foto pagina 6: 'Prent met zes gezichten op Wieringen (ca. 1880-1890), te weten Oude Wierdijk, Westerland, Kerk te Oosterland, boerderij met schuur zonder plaatsaanduiding, Hippolitushoef en Haven van Wieringen.' Collectie prenten en tekeningen van de Provinciale Atlas Noord-Holland | noord-hollandsarchief.nl

Odyssee Reisgidsen

Volg Odyssee Reisgidsen op Facebook en Instagram
odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Voorwoord

Op Wieringen

Deze gids neemt je mee naar de dorpen en buurtschappen op het voormalige Zuiderzee-eiland Wieringen. Het eiland verrast met zijn licht glooiende landschap en ligt ingeklemd tussen het wad en de strakke polders van de Wieringermeer. De kronkelende (wier)dijken en de tuinallen (houtwallen) versterken het historische karakter. Ook staan veel boerderijen nog op terpen.

De gids volgt de kompasroos van noordoost naar zuidwest en terug, een rondje Wieringen. Je slentert langs de viskotters in de haven van Den Oever, wandelt door het nabijgelegen Robbenoord- en Dijkgatbos (in de Wieringermeer), fietst door de polder Waard-Nieuwland over de oude wierdijk langs de Hoelmerkoog richting Westerland en De Haukes, surft op het Amstelmeer, spot vogels bij de Normerven op de waddendijk, maakt kennis met het vroegere boerenleven in het Eilandermuseum Jan Lont in Stroe, bezoekt de Michaëlskerk in Oosterland en wandelt langs de kleiput van Vatroop en het Oeverse Schor weer terug naar Den Oever. De gids sluit af met een bezoek aan het voormalige hoofddorp Hippolytushoef met de imposante Hippolytuskerk op het oude Kerkplein.

Na elk hoofdstuk lees je een portret van een persoon die op Wieringen woont of werkt; de boswachter van het Robbenoordbos, de pachter van de vismarkt in Den Oever, een boer uit de polder Waard-Nieuwland, de surfschoolhouder aan het Amstelmeer, de vrijwilliger van de bouw van de Heidense kapel in Stroe en de eigenaar van de Wieringer boekhandel in Hippolytushoef. Betrokken mensen die vertellen over hun werk en over het leven op Wieringen en daarmee het gebied couleur locale geven.

Maak zelf kennis met dit onbekende landschap en geniet van de rust die je daar nog vindt.

Veel reisplezier,
Lenneke Overmaat

Aanvullingen en updates

De redactie van deze gids is afgesloten in januari 2024. Uiteraard hebben we geprobeerd de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk weer te geven. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Updates van de gids Wieringen kun je vinden op de Odyssee website: odyssee-reisgidsen.nl/item/wieringen-updates.

Inhoudsopgave

Wieringen verkennen

- Ontdek Wieringen **7**
- Geschiedenis van Wieringen **10**
- Odysee's aanraders **15**

Den Oever

- Hoofdstad van de verse vis **16**
- Praktische informatie Den Oever **26**

Portret Willem Gerssen

- Ondernemende kracht achter ZeeVerse Vismarkt **30**

Robbenoord- en Dijkgatbos

- Bossen waar veel te ontdekken valt **32**

Portret Mikal Folkertsma

- Enthousiaste boswachter van Staatsbosbeheer **40**

Polder Waard-Nieuwland

- Voormalig waddengebied **43**

Portret Reijer Rotgans

- Innovatieve boer op melkveebedrijf Rotgans **48**

Westerland en omgeving

- Bij de steen van Westerklijf **50**

Portret Niek van der Linde

- Bevlogen eigenaar van Windsurfschool Leerwindsurfen **58**

Oosterland en omgeving

- Zout, zilt en vogels **60**

Portret Rob Holtjer

- Trotse vrijwilliger bouw Heidense kapel **72**

Hippolytushoef en omgeving

- Klein Parijs **74**

Portret Monique Redeker

- Gastvrije eigenaar De Wieringer Boekhandel **82**

Extra informatie

- Interessante websites **84**

Register **85**

Kaders

- Zwaar weer voor de visserij **19**
- Wieringer Skuutje en Wieringer Aak **20**
- Flora- en Visserijdagen **23**
- VisKringloop Wieringermeer **37**
- Wier en wierpakuizen **47**
- Eendenkooi **51**

Ontdek Wieringen

Wandelen en fietsen over de oude wierdijk die loopt van De Haukes tot aan Den Oever

Wieringen is een voormalig Zuiderzee-eiland, een nog betrekkelijk onbekend gebied in de kop van Noord Holland nabij de Afsluitdijk. Het 'eiland' bestaat uit een afwisselend lichtglooiend landschap, veroorzaakt door eeuwenoude keileembulten waarop vriendelijke dorpen als Oosterland, Stroe en Westerland liggen met hier en daar nog karakteristieke Wieringer boerderijen. Het landschap wijkt sterk af van de aangrenzende Wieringermeer met zijn strak ingerichte polder. Op Wieringen wonen ongeveer 8500 mensen; het eiland heeft een oppervlakte van 24,5 vierkante kilometer.

In 2024 is het honderd jaar geleden dat Wieringen, door de aanleg van de Amsteldiepdijk, geen eiland meer is. Tot 2012 was het eiland een zelfstandige gemeente met Hippolytushoef als bestuurscentrum. Door de fusie met de gemeenten Wieringermeer, Anna Paulowna en Niedorp is Wieringen nu een onderdeel van de nieuw gevormde gemeente Hollands Kroon.

Zee, water en polder

In het noorden grenst Wieringen aan de Waddenzee, een uniek natuurgebied van het Werelderfgoed van de Unesco, waar vele soorten vogels bij laag water scharrelen naar krabbetjes, kokkels en wormen.

Vaak zie je vogelliefhebbers met hun telescooptoestellen op zoek naar bontbekplevieren, steltlopers, lepelaars en scholeksters. Op de waddendijk met de natuurgebieden Het Schor, de kleiput van Vatrop en de Normerven kun je heerlijk wandelen en fietsen en met helder weer zie je de contouren van de werven van Den Helder en de Hoge Berg op Texel liggen.

In het oosten grenst Wieringen met het rustige vissersdorp Den Oever aan het IJsselmeer. De jachthavens bieden een goede uitvalsbasis voor zeilers en motor-

Odyssee's aanraders

Kerken

- Michaëlskerk, Oosterland. Podium voor kunstenaars, dichters en schrijvers
- De Heidense kapel, Stroe. Door vrijwilligers uit Wieringen gebouwd
- Hippolytuskerk, Hippolytushoef. Zondagmiddag concerten en Cantatekoor
- Nicolaaskerk, Westerland. Idyllisch gelegen op het hoogste punt van Wieringen

Musea

- Wieringer Eilandmuseum Jan Lont, museum gehuisvest in een traditionele Wieringer boerderij
- Viking Informatie Centrum met een tentoonstelling over het leven van de Vikingen op Wieringen

Monumenten

- Vlietermonument, Den Oever
- Vissersmonument, Den Oever
- Gemaal Leemans, Wieringerwerf
- Het M.U.Z. Park, Oosterland
- Oorlogsmonument Marten Snoodijk, Hippolytushoef
- Peilschaalhuisje, Dam-Westerland

Dorpen en buurtschappen

- Den Oever. Vissershaven en in de Zuiderhaven (Ijsselmeerzijde) zwemstrand en jachthaven
- Oosterland. De voormalige pastorie aan de Akkerweg waar de Duitse Prins Frederik Willem verblijft
- Vatrop. Natuurgebied de Kleiput
- Stroe. Pluktuin, Koffiesilo en het Wieringer Eilandmuseum Jan Lont
- Hippolytushoef. De Wieringer Boekhandel en korenmolen De Onderneming
- Westerland. Amstelmeer en het Lutjestrand
- De Haukes. Jachthavens

Nicolaaskerk, Westerland

Monument voor de omgekomen vissers, Den Oever

Hoofdstad van de verse vis

Bijna iedereen die vanuit Noord-Holland over de Afsluitdijk naar Friesland rijdt, komt langs Den Oever en laat het dorp ongezien liggen tenzij je een visliefhebber of watersporter bent. Nergens anders koop je zulke lekkere vis als op de ZeeVerse Vismarkt op zaterdagochtend. De vissers meren hun kotters donderdagavond of vrijdag af in de haven om hun vangst naar de visafslag te brengen.

De gemeente Hollands Kroon heeft niet voor niets als campagneslogan *Den Oever, de hoofdstad van de verse vis*. De haven is ook de opstapleek voor liefhebbers van een zeehonden-, wadloop- of sportvissentocht. De waddenhaven en Marina Den Oever in de Zuiderhaven zijn de ideale aanmeerplaatsen voor zeilers en motorbootvaarders die naar Texel willen varen of voor de afwisseling een rondje op Wieringen fietsen of wandelen.

Praktische informatie Den Oever

Bus

Busstation aan de Havenweg. Hoorn Station–Wieringerwerf–Den Oever–Hippolytushoef–Den Helder Station (bus 135, 1x per uur); Wieringerwerf–Middenmeer–Nieuwe Niedorp–Heerhugowaard–Alkmaar Station (bus 250, 1x per dag, niet tijdens schoolvakanties); Alkmaar Station–Den Oever–Leeuwarden Station (Qliner 350, 1x per uur); Oosterland–Hippolytushoef–Westerland–Anna Paulowna–Wieringerwaard–Oudesluis–Schagen Station (bus 658, 2x per dag, niet tijdens schoolvakanties). Informatie: overal.nl, arriva.nl.

Parkeren en oplaadpunten

Parkeerplaatsen vind je op het Haventerrein en in de Robbenoordstraat.

Een *oplaadpunt* voor de fiets vind je bij restaurant Basalt, Haventerrein 6; voor de auto bij AVIA-pompstation, Havenweg 2.

Overnachten

Het huis van de Wadden, Hofstraat 112-114, hethuisvandewadden.nl

Een voormalige herberg waar nu een sfeervolle B&B met meerdere kamers met wc en douche is gehuisvest. Beneden is een gezellig ingericht café, alleen toegankelijk voor gasten, waar je een ontbijt of een drankje kunt gebruiken. Er is ook een appartement te huur in dezelfde straat.

The AppARTment, Gesterweg 24, theapartment.eu

'Een onthaastings- en werkplek voor liefhebbers van mooie zaken', staat er op het visitekaartje. Het ruim bemeten en kunstzinnig ingerichte appartement in een voormalige defensie-opslagplaats staat vol schilderijen en beelden. Ook een geschikte plek voor een langer verblijf.

Studio Blank-Arthouse, Gesterweg 20, studioblank.nl.

Naast een galerie en kunstuitleen zijn er twee luxe lofts, ingericht met kunst, in dezelfde voormalige defensie-opslagplaats.

Bed&Kitchen, Hofstraat 91, bedandkitchen.house.

Een vakantiehuis met tuin voor zes personen. Op verzoek kan men ontbijt, diner en levensmiddelen bestellen.

Stunning Home, Wierhoofd, Wieringerwerf.

Vakantiehuis voor zes personen met drie slaapkamers met uitzicht op de Zuidoeverhaven.

Recreatiepark de Wierde, Akkerweg 41, chaletparkdewierde.nl.

Op dit recreatiepark staan meerdere luxe vakantiewoningen te huur en te koop.

Camperplaatsen

Parking Oostkade 3, naast restaurant Havenzicht.

Plek voor vijf campers. Havengebouw met voorzieningen, stroom en water.

Betalen via app AanUit.net

Parking Zuiderstrand, Strontelerweg

Plek voor acht campers met kindvriendelijk strandje met zwemwater. Enkele picknicktafels beschikbaar. Loosplek voor chemisch toilet en grijs afvalwater en kraan met schoon drinkwater aanwezig. Betalen via app AanUit.net

Ondernemende kracht achter ZeeVerse Vismarkt

Willem Gerssen runt samen met zijn broer Gerrit de ZeeVerse Vismarkt

In het vissersdorp Den Oever, gelegen aan de Waddenzee, ligt buitendijks de *Visafslag Hollands Noorden*. De Wieringer vissers lossen hier de vers gevangen vis en garnalen. De vis wordt geregistreerd, beoordeeld op kwaliteit en daarna ‘over de klok’ geveild. De garnalen worden gezeefd en gaan rechtstreeks naar de vaste afnemers van de kotters.

Elke zaterdagochtend kun je vis kopen op de ZeeVerse Vismarkt, rechtstreeks van de Wieringer vissers zonder tussenhandel; verser en gezonder kan het niet. De vismarkt bestaat sinds 2004, als een extra inkomstenbron voor de Wieringer vissers en sinds januari 2023 hebben Willem en Gerrit Gerssen van Vishandel Noordzee in Den Helder de markt overgenomen. Ze huren het pand op zaterdag van Hollands Noorden. ‘We hebben deze stap gezet omdat de visafslag in Den Helder helaas dicht ging. Wij hebben daar een viswinkel en een groothandel, maar door de sluiting van de visafslag werd de aanvoer minder en daarmee ook de omzet. Daarom zochten wij naar een aanvulling en grepen wij deze kans toen ons gevraagd werd de vismarkt over te nemen. We zijn eraan begonnen met het idee dat als het bevalt gaan we verder en als het niet bevalt stoppen wij ermee, maar tot op heden bevalt het goed’, zegt Willem met een glimlach.

Webshop

‘Vooral de webshop, die mijn zoon heeft gemaakt, loopt goed. Klanten zijn daar blij mee want ze zijn nu zeker van hun bestelling en ze hoeven niet lang te wachten bij de fileertafel omdat er nu een apart loket is om je bestelling